Ner 5

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 11 Stycznia v. s. 1826 roku.

Wiadomości Krajowe.

Ostatnia data gazet sanktpetersburskich jest dnia 2 stycznia.

z Bożey Łaski,
MY NIKOŁAY PIERWSZY,
Cesarz i Samowładca Wszech Rossyy,
i t. d. i t. d. i t. d.

Prawo ułaskawienia i darowania, poczytując za naydroższy przywiley, daney Nam od Boga władzy panowania, z chwilą wstąpienia na Tron, postanowiliśmy w sercu Swojém, chować to prawo w całey jego zupełności, jako skarb od Boga Nam powierzony, używając go zawsze, zgodnie zdobrem powszechném, a nie na osłabienie sprawiedliwości, przez którą utwierdzają się Trony i buduje się pomyślność Królewstw ziemskich.

W tém przedsięwzięciu, i słuchając pobudek serca Naszego, uznaliśmy za dobrą postanowić, co następuje:

1) Winowayców, osądzonych do dnia wstąpienia Naszego na Tron, to jest, do dnia 19 przeszłego listopada, na karę publiczną i na zesłanie do ciężkich robót, uwolniwszy od kary, zesłać tylko do robót ciężkich.

2) Winowayców, do tegoż dnia osądzonych na karę cielesną i na zesłanie do Syberyi na zaludnienie, uwolniwszy od kary, odesłać tylko do Syberyi na zaludnienie.

3) Nałożone do tegoż dnia 19 przeszłego listopada, różnego rodzaju uzyskania pieniężne ze służby nieprzewyższające dwóch tysięcy rubli, albo których zostaje uzyskać nie więcey od tey summy, darować i zostawić bez uzyskiwania.

4) Wszystkich różnego rodzaju dłużników skarbowych, którzy znaydują się w turemném zamknięciu za summy nie wyższe od dwóch tysięcy rubli, darować i niezwłócznie uwolnić.

5) Ze wszystkich niedoimok lat dawnieyszych, do 1go stycznia 1825 roku, jakie się zgromadziły ze czterech skarbowych poniższych podatków: podusznego, czynszowego, na kommunikacye lądowe i wodne i podatku za prawo pędzenia wódki, zostawić do uzyskania nie więcey od jednoroczney ilości tych podatków, biorąc je razem; wszystko zaś to, co w tych niedoimkach, łącząc i rozłożone na terminy, przewyższa roczną ilość wymienionych podatków, ze wszystkich tych stanów, które podatkom tym podlegają, zdjąć, darować, i z rachunków wykreślić.

Postanawiając jednorazowe wyjątki, mamy nadzieję, że złagodzeniem kary nie osłabi się zbawienna bojaźń prawa, a zniesienie ciężaru niedoimek będzie zachęceniem do lepszego wszystkich obowiązków publicznych dopełniania, i że wierni Nasi poddani uznają w tych wyjątkach, ile pragniemy, uczucia serca Naszego, pieczołowitości o wszystkich, pogodzić, ile tylko można, z nieugiętą mocą prawa powszechnego. Dan w Sankt-Petersburgu dnia 1 miesiąca stycznia 1826 roku od Narodzenia Chrystusowego, a Panowania Naszego roku pierwszego.

Na autentyku podpisano własną Jego Cesarskiey Mości *ręką tak:*

Nikołay.

Doniesienia Dworu.

Dnia 29 grudnia.

Dziś rano, jako dnia czterdziestego od śmierci Nayjaśnieyszego chwalebney pamięci Cesarza Alexandra, w kaplicy pałacowey, odprawiła się msza żałobna, na którey znaydowali się Nayjaśnieysi Cesarz i Cesarzowa Alexandra, oraz Jey Cesarska Wysokość Wielka Xiężna Helena, również i dwór cały.

Sankt-Petersburg d. 30 grudnia.

Wczora, jako czterdziestego dnia od śmierci Nayjaśnieyszego Cesarza Alexandra, Przenaywielebnieyszy Metropolita, *Serafim*, w assystencyi całego duchowieństwa, celebrował wielką mszą żałobną w kościele katedralnym Nayświętszey Panny Kazańskiey. Takież nabożeństwo odprawiło się we wszystkich kościołach stolicy. Żal powszechny, jak w dawnieyszych okolicznościach, tak i teraz okazał się w tych mocnych wyrażeniach, które z głębi serca pochodzą.

Doniesienia Dworu.

Dnia 1 stycznia.

Dzisia rano, z okoliczności Nowego-Roku, uroczystość, z którą połączony jest doroczny obchód Narodzin Jey Cesarskiey Wysokości Wielkiey Xiężny Heleny, dwór, osoby znakomitsze płci obojey, jenerałowie i oficerowie gwardyi i woyska, zgromadzili się do pałacu zimowego, dla znaydowania się na mszy świętey, i mieli zaszczyt złożyć swe powinszowania Nayjaśnieyszym Cesarzowym i Jey Cesarskiey Wysokości.

Przez Naywyższe dyplomata, datowane d. 25 grudnia w S. Petersburgu:

Jenerał prowiantmeyster, *Abakumow*, rangi 3ciey klassy, udarowany został brylantowanemi znakami orderu ś. *Anny* 1szey klassy.

Jeneralny kommisarz woyskowy, rangi 4tey klassy, *Putiata*, mianowany kawalerem orderu ś. *Anny* 1szey klassy.

Przez Naywyższe Ukazy do Rządzącego Senatu, wydane w S. Petersburgu d. 25 grudnia roku zeszłego:

Na zaświadczenie J. C. W. Jenerał Feldceigmeystra, o gorliwości w służbie, zarządzającego kancellaryą Jego Wysokości, rangi 5tey klassy *Perrena*, podniesiony do 4tey klassy.

W nagrodę odznaczającey się służby: naczelnik wydziałowy w departamencie inżenierów 5tey klassy *Słuczewski*, rządca kancellaryi jenerał kommisarza woyskowego 9tey klassy *Łukoszkin*, podniesieni do rangi 4tey i 8mey klassy; zostający przy ministeryum woyskowym 9tey klassy *Karasiewski*, na osnowie Ukazu 6 sierp. 1809 r. mianowany assesorem kollegialnym.

Na okazanie szczególney wdzięczności Naszey, dla zasług zmarłego sankt petersburskiego wojennego jenerał gubernatora, jenerała piechoty, Hrabiego *Miłoradowicza*, krewnego jego, służącego w 1szym oddziale 5go Departamentu Rządzącego Senatu za ober-prokurorskim stołem, radcę kollegialnego

Miłoradowicza, nayłaskawiey mianujemy radcą stanu.

Przez Naywyższe Ukazy do kapituły rossyyskich orderów, wydane w S. Petersburgu r. z.

Dnia 20 grudnia, na zaświadczenie nayukochańszego Brata Naszego Jego Cesarskiey Wysokości Cesarzewicza i Wielkiego Xięcia Konstantego Pawłowicza, o pracach odznaczających się radcy honorowego, *Krynickiego*, sekretarza izby powszechney opieki gubernii wołyńskiey, wprzywiedzeniu do porządku rachunków summ tey izby, nayłaskawiey mianując *Krynickiego* kawalerem orderu ś. *Anny* 3ciey klassy, Rozkazujemy przesłać mu znaki tego orderu i dyplomat.

Dnia 25 grudnia. W nagrodę odznaczającey się służby nayłaskawiey mianowani kawalerami: *Orderu ś. Anny 2giey klassy z brylantami*, znaydujący się przy Jego Wysokości Jenerale Feldceigmeystrze ober-audytor 6tey klassy *Popow*, orderu ś. *Włodzimierza 4tey klassy*: archi ekt kommissyi budowniczey koszar gwardyi radca honorowy *Timofiejew*; udarowani znakami *brylantowanemi* ord. *ś. Anny 2giey klassy*. skrzydłowy adjutant Jego Cesarskiey Mości, półkownik gwardyi półku moskiewskiego *Adlerberg*, i marszałek gubernii grodzieńskiey Xiążę *Czetwertyński*, za pomoc do wygodnego rozłożenia woysk 24tey dywizyi pieszey, przez JegoCesarskąWysokośćCesarzewicza zaświadczoną.

W Naywyższym Ukazie, objawionym Rządzącemu Senatowi przez P. Zarządzającego ministeryum spraw wewnętrznych dnia 25 grudnia, Cesarz Jegomość, w nagrodę szczególnieyszey roztropności w rzeczach służby, okazaney przez zostającego w etacie policyi kronsztadzkiey, brandmistrza radcę honorowego *Howorowa*, wczasie wyszukania kapitana porucznika *Bestużewa*, dnia 17 grudnia roku zeszłego, nayłaskawiey raczył go podnieść do następującey rangi wyższey.

Dnia 23 grudnia r. z. w *S. Petersburgu*, po siedmiodniowey chorobie, zakończył życie, członek rządu głównego szkół, akademik rzeczywisty Cesarskiey akademii nauk, i dożywotni jey sekretarz, rzeczywisty radca stanu i kawaler, *Nikołay Iwanowicz Fuss*, w 71 roku życia. W styczniu skończyłsię lat pięćdziesiąt, jak jest członkiem akademii. Szanowny ten mąż pracami swemi wielce się zasłużył naukom i Rossyi.

W Instytucie Technologicznym, za Naywyższem zezwoleniem w Moskwie założonym, w pierwszych dniach t. m. niezawodnie mają się rozpocząć lekcye.

Przybyli do St Petersburga od 27go do 30go grudnia: Jenerał piechoty, *Bachmetjew* 1szy, jenerał gubernator niżehorodzki, kazański, symbirski, saratowski i penzeński. Jenerał adjutant *Depreradowicz*. Jenerał major, dowódca pierwszey dywizyi ułanow Xiążę *Łopuchin*. Półkownik *Koszkul*, dowódca półku kiryssyerów gwardyi. Major odstawny *Ott*. Półkownik gwardyi półku preobrażeńskiego, *Ałsufjew*, znaydujący się do osobnych poleceń przy ministrze woyskowym.

Kurs sanktpetersburski d. 29 grudnia:

Na Londyn 10 pens.		Assyg.
— Amsterdam na 3 miesiące 30 cent.		
— Hamburg $8\frac{15}{16}$, $\frac{31}{32}$ szil. bank.		
— — — — 3 miesiące $9\frac{1}{37}$, 9—		Bank.
— Paryż $10\frac{1}{2}$ cen.		
— — — 3 miesiące $104\frac{1}{8}$, $\frac{5}{4}$.		

Moneta rossyyska i cudzoziemska:

Dukat hol. nowy 11 r. 50 k.
— — — stary 11 r. 30 k.
Jefimki 5 r.
Rubel złotem 3 r. 86 k.
— — srebrem 3 r. 71 k.

S z w a y c a r y a.

(*z Korrespondenta Warszawskiego*.)

Gazeta Le *Nouvelliste Vaudois* donosi, że wiadomość o zgonie N. Cesarza Alexandra we wszystkich częściach Szwaycaryi, powszechny i głęboki żal wzbudziła. Szwaycarya nie zapomni nigdy, że Monarcha ten w wielu ważnych okolicznościach, jey sprzyjał. Szczególniey Kanton Watlandyi, z wielu względów winien mu jest wdzięczność.

A n g l i a.

Londyn dnia 27 grudnia.

(*z Gazety Warszawskiey*).

Gazety tuteysze, tak ministeryalne, jako też oppozycyyne, uwielbiają zmarłego Cesarza Alexandra. „Zgon tego Monarchy (pisze gazeta *Times*), jest nader smutnym wypadkiem. Nie tylko był nieograniczonym władcą ludu swego, lecz oraz obrońcą i nauczycielem. Świadczył mu naywiększe i naytrwalsze dobrodzieystwa. Własnym swoim przykładem zachęcał bogaczów do dobroczynnego użycia pieniędzy. Pod rządem Alexandra powstały lub znacznie się posunęły publiczne roboty, służące do pożytku i ozdoby. Wewnętrzne kommunikacye w rozległém Jego Państwie poprawiły się z zadziwiającym stopniem.“

Ci, którzy mają interess w utrzymaniu monopolium zbożowego, sposobią się już do obrony istniejących praw zbożowych. Niedawno odprawiło się tu liczne zgromadzenie gospodarzy wieyskich z różnych okolic. Postanowienia jego zmierzają do utworzenia towarzystw, mających na celu oparcie się usiłowaniom tych, którzy, obstając za wolnością handlu, starają się dokazać aby zniesiono prawa zbożowe. Posiadacze dóbr w hrabstwie *Lincolnshire* uchwalili petycyą do Parlamentu, aby nie tylko nie zniesiono praw zbożowych, lecz aby ciągle trwał bezwarunkowy zakaz wprowadzania wszelkiego gatunku zboża. Gazeta *Times* donosi, iż nawet inni monopoliści, którzy upatrują swoję szkodę w dotychczasowey odmianie naszey polityki handlowey, mają podać podobne przełożenia. Trudno atoli (dodaje wspomniona gazeta), aby rząd miał znowu krępować handel, któremu dopiero co większą wolność nadał.

Dotąd 61 banków prowincyonalnych w Anglii wstrzymało swoje wypłaty; z tych 5 niedawno zaczęło znowu wypłacać, a 10 ogłosiło bankructwo. W *Londynie* 6 bankierów wstrzymało wypłaty, lecz jeden z nich zaczął znowu wypłacać.

Xiążę Sasko-Weymarski *Bernard* przybył do *Woodstock*, w Ameryce północney, i był tam na popisie woyska. Uda się wkrótce do *Nowego Orleanu*, a przed powrótem swoim do Europy myśli także zwiedzić *Mexyk*.

— *Dnia* 28. —

Niedawno dano ucztę dla Lorda *Russel* przez wdzięczność za zasady, które popierał w Parlamencie. Lord ten, należący, jak wiadomo, do strony oppozycyyney, nie szczedził w mowie swojey pochwał dla Panów *Peel*, *Huskisson*, *Robinson* i *Canning*.

Lubo gazety nasze teraźnieyszy niedostatek pieniędzy poczytują za naywiększy, w jakim się kiedy Anglia znaydowała, dzieje atoli nauczają, iż za panowania *Jerzego I*, utworzenie towarzystwa handlu na morzu południowém sprawiło większy jeszcze brak pieniędzy. Pan *Hervey* w dziele o żegludze i potędze morskiey Anglii tak o tém pisze: „Zamożność wielu nayznakomitszych rodzin została prawie zupełnie zniszczoną; naypierwsi kupcy zbankrutowali i cały kredyt upadł. Ogromni bogacze, przyzwyczajeni do okazałego życia, musieli z rodzinami swemi żebrzeć. Wielu z nich, nie mogąc znieść tego stanu, udało się w odległe części świata, aby tam nędzę swoję ukryli. Przeciwnie inni, którzy się nagle w tém zdarzeniu zbogacili, zaczęli żyć rozpustnie i ze zbytkiem, co naybardziey osłabiło dobre zasady narodu, od których pomyślność jego zależy.“

Aktor *Kean* dokazał nareszcie, że go słuchano na teatrze w *Nowym-Yorku*, i że grał *Othella* od początku do końca. Przerywały mu niekiedy gwizdania i oznaki niechęci, lecz większość widzów oczywiście była mu przychylną. Wywołano go nawet po sztuce i podziękował pu-

bliczności. Na powszechne żądanie dyrektor oznaymił, że *Ryszard* dany będzie nazajutrz; jakoż na tę reprezentacyą zgromadziło się niezmierne mnóztwo widzów, między którymi było więcey kobiet, niżeli na wystawieniu *Othella* Wieczór był bardzo spokoyny i *Kean* liczne otrzymał oklaski. Dziennik amerykański *National advertiser* twierdzi, iż powodzenia te osięgnął przez środki bardzo gwałtowne, a zwłaszcza przez to, że stronnicy *Keana* zasiedli główne mieysca w sali, że nie dozwolili kupować biletow tym, których uważano za nieprzyjaciół tego aktora, nareszcie; że postanowili *bić* wszystkich, którzyby gwizdać chcieli.

Podług dawnego zwyczaju, rozdawał wczora i dzisiay urząd jałmużnika w imieniu Króla, 800 starym mężczyznom i kobietom, po 5 szylingów każdey osobie, a 168 ubogim po 13 szylingów.

Kongres w Wassyngtonie otworzyć miał swoje posiedzenia d 5 t. m.

Dyrektorowie muzeum brytańskiego, zakupili i w woddzielney sali umieścić kazali, starożytności mexykańskie, przez P. *Bullok* przywiezione.

TURCYA.

Smirna d. 18 listopada.
(z *Korrespondenta Warszawskiego*).

Na przedstawienie ministra woyny Adama *Ducas*, postanowiono, wystawić 15 tysięczny korpus pod 15 dowódzcami którzy się w Monica zebrać mają W nocy 30 października, wyruszył *Ibrahim* z obozu swego ku Modon, w celu zbliżenia się do nowey wyprawy. Grecy przejęli list *Ibrahima*, pisany do Baszy w Kanei, w którym znaydowało się polecenie, aby wszystkim znayduącym się w jego ręku grekom, życie odebrał. Okoliczność ta powiększyła powstanie na wyspie Krecie.

Nikitas złączył się z *Gurasem* przy Termopilach Obadwa uderzyć chcą na Zeituni. Rumilscy Grecy cofają się w góry oddzielne, gdzie gromady insurrekcyyne tworzą. W czasie ostatniey wycieczki z Missolungi zabrali turkom 139 obładowanych wielbladów. Mieszkańcy Suli oświadczyli gotowość do wyruszenia przeciw *Ibrahimowi*. Spodziewamy się ważnych wypadków.

Stambuł dnia 28 listopada.
(z *Gazety Warszawskiey*).

Pan *Turner*, sprawuiący interessa angielskie, doniósł urzędownie Reis Effendemu o nowém ogłoszeniu neutralności dworu jego i bliskiém przybyciu Pana *Stratford Canning*, posła W. Brytanii. Przyjęto bardzo dobrze tę wiadomość, i Porta zdawała się przestawać na uczynioney obietnicy, iż poseł angielski przybywszy da zaspokajające oświadczenia względem tego, na co się uskarżała. Wkrótce jednak Pan *Turner* otrzymał kilka not, napisanych w tonie dumnym, i wyrażających, iż Porta nie jest wcale kontenta z oświadczenia neutralności w sposobie, jak zostało ułożonem, i że je raczey poczytuje za sprzyjające buntownikom. Ponowiła oraz skargi swoje na rząd angielski, na Lorda naczelnego kommissarza wysp Jońskich, na dowódców angielskich w Lewancie i na środziemném morzu i t. d. Osobna nota tyczyła się pożyczek, zaciąganych w Anglii. Obeymowała wreszcie (jak słychać) rozmaite nauki, jak rząd angielski powinien postępować, i ile szkodzi samemu sobie, dozwalając ajentom swoim wchodzić w związki z grekami i t. d. Przy takim sposobie myślenia Porty, nie zdaje się, aby wysłanie Pana *Stratford-Canning* było skutecznem.

Dotąd posłano z Egiptu 24,000 woyska do Morei, Cypru i Kandyi. Basza chce ciągle utrzymywać w obozie 12,000 woyska dobrze ćwiczonego.

Od granic tureckich d 15 grudnia.
(z *teyże gazety*).

Towarzystwo przyjaciół greckich w *Paryżu*, ogłosiło w tameczynych Dziennikach wiadomość o wypadkach w Grecyi. Wyrazono w niey: „Dnia 13 listopada jenerał grecki *Karaiskaki* uderzył na woysko tureckie w główném stanowisku pod *Missolungą*. Działo się to w godzinę obiadową, kiedy turcy bezpiecznie spali. Rzeź była okropną. Przestraszeni turcy wcale się prawie nie bronili Zabrano im kassę wojenną, oraz inne bogate łupy, i wiele jeńców; wszystko zaprowadzono do *Missolungi*. Jenerał *Karaiskaki* zaraz w nocy po tey bitwie udał się do Akarnanii, gdzie uderzył na turków w *Karwassara*; zabrał im wszystkie zapasy żywności; wielu turków z tego korpusu chciało umknąć na okręty, stojące niedaleko brzegu; lecz w zamieszaniu nie zdążyli ich dosięgnąć i utonęli w morzu. W tymże czasie zaszła trzecia bitwa blisko *Karwasary*. Grecy zabrali oddział jazdy tureckiey, eskortujący znaczną ilość pieniędzy i żywności *Gouras*, dowódca woyska we Wschodniey Grecyi, który oblega turków zamkniętych w *Salona*, dowiedział się w środku listopada, iż oddział turków prowadzi z Tessalii potrzeby wojenne i żywność. Ruszył zaraz z częścią korpusu swego i spotkał turkow na granicy; uderzył na nich, i zabrał wszystko. Wracając do *Salona* powziął wiadomość, iż oddział, złożony z 700 albańczyków, porzucił woysko tureckie, i z łupami wraca do domu; doścignął go, odebrał łupy i puścił ich bez broni. Z tego wszystkiego pokazuje się, iż reszta groźnego woyska tureckiego, przez nieroztropność swojego dowódzcy, albo raczey przez upor Wielkiego Sultana, niedozwalającego mu zająć zimowych stanowisk w Epirze, będzie wkrótce zniszczoną.“

— *Dnia* 16. —

Turcy myślą o nowych ważnych działaniach wojennych: zebrali bowiem wszystkie oddziały woyska, rozproszone w Tessalii, i udali się do *Zeituni*, zkąd ciągną przez Liwadyą ku międzymorzu koryntskiemu dla połączenia się z korpusem egipcyan. Admirał grecki *Miaulis* był niedaleko przylądka *Papa* w małey odległości od kapitana baszy, który musi koniecznie stoczyć bitwę ze wspomnionym admirałem i pokonać go, nim skutecznie potrafi przyłożyć się do oblężenia *Missolungi*.

— *Dnia* 17. —

Donoszą z *Missolungi* pod d. 18 listopada: „Jenerałowie *Gouras*, *Griro* i *Drako*, wspólnie z naczelnym jenerałem *Konstantym Bozzarisem*, postanowiwszy wyrugować turków z *Salona*, uderzyli dzielnie na ich obóz, i po wielkiey rzezi przymusili ich do opuszczenia dział, zapasów wojennych i sprzętów woyskowych. Po tém zwycięztwie odzyskali grecy *Salonę*, dokąd zbiegli mieszkańcy powracają. Dowódcy woyska w *Missolundze* odprawili radę wojenną i postanowili żądać posiłków od jenerałów *Bozzarissa* i *Gouras*, celem uderzenia zewsząd na obóz *Rumeli* baszy i zniszczenia go, dla zupełnego oswobodzenia twierdzy. Jenerałowie ci, dawszy odsiecz *Salonie*, spieszą na pomoc *Missolundze*. Od czasu przybycia flotty egipskiey nie mamy żadney wiadomości z Morei. Wiemy tylko, iż rząd grecki przedsięwziął środki do odwrócenia niebezpieczeństwa. Umocniono wyspy *Idryą*, *Spezzyą* i *Ipsarę*; Kandyą opatrzono w żywność, pieniądze i woysko. Korpus woyska regularnego w *Napoli di Romania* powiększa się codzień; drugi podobny korpus urządza pułkownik *Fabvier* w *Atenach*. Do korpusu regularnego woyska, tworzonego w *Gastuni* przez Jenerała neapolitańskiego *Rosaroll* zaciągnął się jenerał grecki *Susini*; dawniey zaś jenerał *Gouras* kazał się zapisać do innego podobnego korpusu. Wszystko jest w ruchu, i nadzieja nasza wzmaga się.“

— *Dnia* 19 *grudnia*. —

List z *Korfu* pod d. 1 b. m. wyraża: „W Epirze panuje nierząd. *Omer Vrione*, dowiedziawszy się o weyściu *Reszyda* baszy do *Arty*, wrócił śpiesznie do środkowey Albanii, aby się z nim nie spotkał. Basza skodryyski wcale nie wyszedł. Nie może się Porta spodziewać pomocy, ani od

Ir

niego, ani od żołnierzy w Bośnii, którzy opieraó jąc się na dawnych przywilejach, chcą pozostać w swojey prowincyi. Woysko *Ibrahima* baszy nie jest czynném. Nubiyczykowie i egipcyanie doznają wiele przykrości w górach Arkadyi, okrytych śniegiem. Słychać, iż choroby grassują w *Modon* i *Coron*. Kilku przyjaciół greckich, zawiodłszy się w prywatnych swoich widokach, wraca do oyczyzny. Mówią, iż pewny jenerał francuzki, zostający w służbie baszy egipskiego, kupił 15 dział 12stofuntowych; miał oraz otrzymać pozwolenie, aby kupił karabiny i kule, tudzież, aby kazał zrobić wiele mundurów. Wszystko to będzie sprowadzoném częścią do Morei, częścią do Egiptu"

Semlin d. 23 grudnia.

Listy z *Seres* pod d. 10 b. m. donoszą o rozchodzącey się pogłosce, iż *Omer Vrione*, basza *Saloniki*, przejął korrespondencyą, z którey się dowiedział, że W. Sułtan kazał jednemu z Kapidżi baszów przywieźć głowę jego; poczém *Omer Vrione* miał we 2500 woyska zamknąć się w warowni *Saloniki* i ogłosić powstanie przeciwko Porcie. Ważna ta wiadomość potrzebuje jeszcze potwierdzenia.

Hiszpanija.

Madryt dnia 15 grudnia.
(z Gazety Warszawskiey).

Słychać o zaciągu ludzi do woyska. Naywyższa rada wojenna proponowała Królowi Jmci aby prowincya Biskaia dostarczyła także ludzi do woyska, od czego dotąd była uwolnioną. Z drugiey strony bawiący tu Deputowani rzeczoney prowincyi podali Monarsze prośbę o utrzymanie dawnych ich praw i swobód. Zdaje się, iż wspomniona prowincya wykupi się pewną summą pieniędzy od dostawienia ludzi do woyska.

Pan *Zea Bermudez* wyjechał do *Drezna*, mieysca poselstwa swego.

Zaprowadzenie robaczków koszenillowych w *Barcellonie*, udało się nadspodziewanie dobrze.

List z Murcyi pod d. 4 b. m. donosi, iż mnóstwo korsarzy kolumbiyskich krąży między *Gibraltarem* i *Kartageną*, zabierając wszystkie statki hiszpańskie, płynące z towarami, a próżne paląc lub zatapiając. Nieszczęśliwych maytków z zabranych lub zniszczonych okrętów wysadzają często na brzegi Murcyi. Dnia 3 b. m. Kommissarz morski w *Almeira* odebrał wiadomość z różnych mieysc prowincyi Grenady o zabraniu 15 okrętów. Naymnieyszy statek nie uchodzi rąk kolumbiyczyków, którzy, jak się zdaje, chcą zupełnie wytępić nasze kupieckie okręty. Zbroyne ich statki posuwają się aż do brzegu, i okręty kupieckie z portu zabierają. Tak niedawno zdarzyło się okrętowi o trzech masztach, który z *las Roquetas*, niedaleko *Almeria*, porwali. Znaydująca się oddawna w porcie *Kartageny* fregata francuzka *Egeria*, zawiezie Pana *Ortiz de Lugarte*, Konsula naszego do *Algieru*, który, nie mając z sobą podarunków dla Deja, powróci zapewne na tey samey fregacie.

— Dnia 20. —
(z gazety Pruskiey Stanu.)

Gazeta pod dniem 17 grudnia ogłosiła rozkaz, zabraniający xiężom, oddalać się ze swoich parafiy i bywać u dworu bez pozwolenia królewskiego. Dom A. *Aguado* w *Paryżu* zawarł kontrakt z rządem, na mocy którego bony królewskie, które ten dom posiada, mają bydź spłacone żywym srebrem z kopalni królewskich. Ta okoliczność sprawiła nieukontentowanie u innych posiadaczy bonow. Junta radząca zatrudniała się już na kilku posiedzeniach planem finansowym; projekt podany przez *Elola*; ażeby urzędnikom, którzy kilka pensyy pobierają, zmnieyszono też pensyą, znalazł nie bardzo dobre przyjęcie, gdyż wielu członków junty, znayduje się w podobném zdarzeniu. Mówią, że minister skarbu nalegał o zmianę administracyi publicznych dochodow, i że układa się plan, dochody te wypuścić w dzierżawę prywatnym osobom.

Portugalia.

Lisbona d. 15 grudnia.
(z Gazety Pruskiey Stanu.)

Teraz, kiedy nasze publiczne drogi przyprowadzone są do dobrego stanu, wyraża gazeta *Aristarque*, znalazł się Anglik, imieniem *Milley Doyle*, który podał plan, zaprowadzenia prędkiey poczty, w celu połączenia głównych punktów kraiu ze stolicą. Za opłatą pewną otrzymał on przywiley na tę spekulacyą na lat 14ście, podjął się także, przesyłania depeszow na całem pobrzeżu, okrętami parowemi. Anglicy wkrótce będą mieli Portugalią ukształconą (*civilisé*); mówią już tu dobrze bez różnicy po Angielsku i Portugalsku; zaymują się nawet projektem wydawania dziennika po angielsku. Gazeta *Aristarque* czyni uwagę nad słowem „*civiliser*": oni więcey uczynią, oni będą Portugalią osiedlać „*coloniser*".

Wyrokiem z dnia 21 listopada r. z. dozwolona jest wszystkim nauczycielom, doktorom i uczniom uniwersytetu w Koimbrze zupełna nieograniczona amnestya, względem udziału, jaki mieć mogli w wypadkach politycznych w lutym 1824 Cesarz i Król, wyraża taż amnestya, spodziewa się że oznaki jego łaski, więcey uczynią wrażenia na sercach jego poddanych, jak kara; że okażą szczery żal, i że na przyszłość nie będą się poddawali wyuzdanym namiętnościom i zbrodnicnym obłędom, które z resztą Cesarz i Król chce na zawsze puścić w niepamięć. (*Gaz. Lwow.*)

Niemcy.

Monachium d. 24 grudnia.
(z Korrespondenta Warszawskiego).

Król Jmć oświadczył, iż z trzech milionów, na listę cywilną przeznaczonych, tylko dwa miliony przyymie.

Król Jmć, zaymuje się gorliwie przedsięwziętą reformą, która jest skutkiem mądrze rozważonego planu, gdyż przez nią, nie tylko wydatki publiczne o dziesiątą część się zmnieyszą, ale nawet sam rząd, zgodnie z życzeniami wszystkich stanie się prościeyszym, a pisanie w biórach zmnieyszone będzie. Może prywatne widoki na niey stracą, ale niedostatku nikt nie dozna. Dla tego też bawarczykowie, wdzięcznymi są dla Króla i wszędzie, gdzie tylko się okaże, spotykają go publiczne dziękczynienia.

Szweryn d. 30 grudnia.

Dwór Wielko-Xiążęcy włożył żałobę po zgonie N. *Alexandra*, na 8 tygodni, a officerom kazano, aby przez 4 tygodnie krepę na ręku nosili.

Od brzegow Menu dnia 1 stycznia.
(z Gazety Warszawskiey)

Dnia 23 z. m. dało się uczuć dosyć mocne trzęsienie ziemi w *Kehl*, *Sundhem*, *Neumühl* i *Kork*, w kierunku od południa ku północy.

Dwór Bawarski włożył d. 30 z m: na 6 tygodni żałobę po śmierci N. Cesarza *Alexandra*.

Francya.

Paryż d. 31 grudnia.
(z Gazety Warszawskiey).

Król nasz, który wydatki swoje urządza, jak człowiek prywatny, a dobrodzieystwa świadczy jak wielki Monarcha, nadał już przeszło 1200 pensyy od czasu wstąpienia swego na tron. W liczbie tych, którzy tę łaskę otrzymali, znaydują się ofiary rewolucyi i ci, którzy się przyłożyli do sławy Francyi. Poboczni potomkowie *Joanny d'Arc*, znaleźli pamiątkę w sercu dostoynego wnuka *Ludwika XIV*; uczczono oraz nazwiska *Kornella*, *Rasyna* i *Lafontena* w ich potomkach. Przeszło 2000 osób otrzymało wsparcie ze szczodrobliwości królewskiey, oprócz tych, którzy codzień odbierają dary z kassy prywatney Monarchy lub ze 260 000 franków, rozdawanych przez Wielkiego Jałmużnika.

Słychać, iż Minister *Villele* postanowił podać następnemu zgromadzeniu Izb same tylko naypotrzebnieysze projekta do praw, między któ

DODATEK

FRANCYA.

remi ma pierwszeństwo *budżet* na rok 1827. Zdaje się nawet, iż nie poda projektu względem odmiany prawa o urzędach stanu cywilnego, chyba, że go do tego zniewoli wpływ duchowieństwa. Nowe prawo tyczące się lasow, które już na przeszłem posiedzeniu było podané, a które oddano pod roztrząśnienie członków Izb, zaymie długo Izbę Deputowanych, która potém przystąpi do *budżetu*. Prawo to roztrząsały także sądy appellacyyne krajowe, i drukowane ich uwagi będą udzielone Izbom. Nowe prawo woyskowe ma bydź także przygotowane i podane Izbom, aby obrady względem niego zaczęły się na posiedzeniu r. 1827.

Do Ameryki południowey posłano niedawno trzy okręty z xiążkami. Było tam 11,000 exemplarzy dzieł *Woltera;* 17,000 dzieł *Russa;* a 4,900,000 innych pisarzy.

Niedawno (pisze dziennik *Gwiazda*) rzekł nasz Monarcha: *Często się smucę, widząc, iż nie zawsze pożądany skutek uwieńcza ciągłe moje usiłowanie o pomyślność mojego królestwa; lecz gdy się postawię wobec mojego sumnienia i potomności, w tym razie umysł móy nabiera spokoyności, a serce pociechy.*

— *Dnia* 25. —
(*z Korrespondenta Warszawskiego.*)

Dway lekarze, którzy w ostatnich chwilach życia Jenerała *Foy*, około zdrowia jego staranie mieli, wybrani są na członków Akademii.

Deputowani zjeżdżają się już na Seym bliski rozpoczęcia.

Buletyn praw, umieścił dwa postanowienia, przez ministra spraw duchownych kontrassygnowane, przez które dwa klasztory panieńskie we Francyi są zaprowadzone.

Rzeźbiarz Dawid ukończył posąg *Fenelona*, który na trumnie jego w kościele Katedralnym w Cambray ma bydź postawiony. Pomnik ten poświęcony będzie d. 7 stycznia 1826, jako w rocznicę śmierci *Fenelona*. Nayznakomitsi członkowie Akademii sztuk pięknych, pochwalili robotę artysty.

Dnia 2 *stycznia.*
(*z gazety Pruskiey Stanu.*)

Wczora z okoliczności Nowego Roku, Król Jmć przyymował powinszowania swojego domu, potym urzędnicy cywilni i woyskowi, również ku temu celowi przypuszczeni byli do J. K. Mości. Miasto *Beauvais*, podług dawnego zwyczaju, ofiarowało przez deputacyą Królowi Jmci owcę.

Składka dla dzieci Jenerała *Foy*, i na wystawienie dla niego pomnika wynosi teraz 607,000 fr. Z niey przeznaczono 50,000 fr. na pomnik, mający się wystawić. Komissya przeznaczona do kierowania tem dziełem, składa się z następujących Parów: Marszałka Hrab. *Jourdana*, H. *Daru*, Xiążęcia *Choisela*; z deputowanych i byłych deputowanych: Kazimierza *Perier*, *Ternaux*, *Lafitte*, Hrab. *Lameth*, Jenerała *Gerard* i Benjamina *Delessert*. Taż Kommissya ogłosiła programa, podług którego artyści trudniący się wykonaniem tego dzieła, powinni jey nadsyłać plany, które będą rozpoznawane przez kommissyą złożoną z 9 osob, to jest 3ch malarzow, 3ch rzeźbiarzy i 3ch architektow.

AMERYKA.

Rio-Janeiro d. 7 października.
(*z Korrespondenta Warszawskiego*).

Codziennie przybywają do nas okręty z europeyskiemi emigrantami. Większa ich część zakłada plantacye kawy, już to na gruntach tanio kupionych, już na takich, które im rząd udzielił. Od niejakiego czasu, powstało w Rio mnóstwo domów handlowych. Okręt August przybył niedawno z Hawre, obładowany baletnikami, którzy w dniu urodzin królewskich poraz pierwszy tańczyć będą. Zniszczony przez pożar w marcu teatr, nierównie piękniey jest odbudowany; wystawiona będzie na nim nowa trajedya pod tytułem: Ajax. Rząd, odebrawszy niedawno wezwanie, aby swego Pełnomocnika na kongres do Panama posłał, po żywych naradach, postanowił go wprawdzie wysłać, ale tylko w charakterze milczącego dostrzegacza.

Nowy York dnia 5 *grudnia.*
(*z gazety Pruskiey Stanu.*)

Dzisia zgromadza się Kongres. Podług listów z *Bagoty* pod d. 6 października, Don *Pedro-Gual* wyjechał do Panamy, w stopniu posła rzeczy pospolitey kolumbiyskiey. Uczyniono wniosek, ażeby stolicę rządu z *Bagoty* przeniesiono do *Okany*, nim kongres przeznaczy mieysce, gdzie nowe miasto *Boliwar* ma bydź założone.

Stosownie do zawartego traktatu handlowego między Anglią i Brezylią, w przeciągu lat 4 zupełnie ustanie w Brezylii handel niewolnikami.

Podług wiadomości z *Rio-Janeiro* pod d. 20 października, czynnie się tam zaymują zaprowadzeniem obu Izb.

Jedna z gazet północno-amerykańskich donosi, że Anglicy, znaydujący się w *Buenos-Ayres*, zakupili tam dawniey przez Jezuitów posiadane budowy, dla odbywania nabożeństwa swojego wyznania.

NIDERLANDY.

Bruxella dnia 30 *grudnia*
(*z Gazety Warszawskiey*).

W tych dniach przybył do *Hagi* portugalski goniec, który przywiozł Królowi Jmci ozdoby portugalskich orderów. Tenże sam goniec natychmiast odjechał do *Berlina* z podobnémże zleceniem.

Wczoray rano (29 grudnia) umarł malarz *Dawid*. Familia jego kazała ciało nabalsamować, i chce prosić rządu francuzkiego o pozwolenie, aby mógł bydź w swojey oyczyznie pochowanym. Urodził się on r. 1750 w *Paryżu*, był członkiem konwencyi i dał kreskę na śmierć *Ludwika XVI*. Od roku 1796 zaymował się samém malarstwem, którego był niejako przywrócicielem we Francyi. Malarze *Gerard*, *Girodet*, *Gros*, *Guerin* i inni uczyli się w szkole jego. Naysławnieyszemi jego malowaniami są: śmierć *Michała Lepelletier*, *Belizar*, śmierć *Sokratesa*, pogrzeb *Patrokla*, *Brutus*, *Horacyusze*, porwanie *Sabinek*, koronacya *Napoleona*, *Leonidas* przy *Termopilach*, *Amor* odchodzący od *Psyche*, *Telemak* i *Eucharis*, *Wenus* rozbrajająca *Marsa* i t. d. Wzor tego kunsztu przyznawał starożytnym malarzom, i pewnego razu powiedział: *Chciałbym, aby roboty moje były poczytane za malowania jakiego starożytnego greckiego artysty.* W roku 1815 został wygnany z Francyi, i odtąd mieszkał w *Bruxelli*. Ostatniém jego dziełem, którego jeszcze zupełnie nie dokończył, i nad którém nawet w chorobie swojey pracował, był gniew *Achillesa*. Gdy przed kilku dniami posłyszał, iż będzie grana komedya *Swiętoszek*, kazał się zanieść na teatr, lecz po trzecim akcie musiał wrócić do domu.

P. *Gournain*, z *Dijon*, wynalazł sposób naznaczania wszystkich biletów, wexlów i sprzętów, prawie bez kosztu i trudności, tak, iż przez to zapobiega się fałszowaniu podpisu i utracie rzeczy handlowych i innych, któreby ukradziono. Po dniu 1 lutego roku przyszłego 1826 ogłosi ten sposób publiczności.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora
Andrzey Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

1. Od Litewsko Grodzieńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż na uzyskanie roztrwonionych przez byłego Nowogródzkiego powiatowego Kaznaczeja, Tytularnego Sowietnika Ignacego Kiersnowskiego w niemało znaczącey summie skarbowych pieniędzy, przeznaczone na przedaż z publicznych targow, oddane przezeń w ewikcyą i właściwie do niego należące majątki, a mianowicie: a) majątek Horadziłówka z częścią ziemi z miratyckiey Exdywizyi wydzieloney, w powiecie nowogródzkim położonym, w którym zawiera się, dworney i włościańskiey ziemi z róznemi wygodami, 12 włok i 25 morgów, włosciańskich dymow 9, a w nich 44 męzkiey a 29 żeńskiey płci dusz, rocznego dochodu wyliczono 272 rubli 80 kopiejek srebrem; b) folwark Kulіki albo Nowe Mołowidy w Słonimskim powiecie, zawierający 68 włok, 24 morgow, 31 prentow z różnemi wygodami, ziemi; 18 włosciańskich dymow, 42 męzkiey i 50 żeńskiey płci dusz, przynoszący rocznego dochodu 312 rubli srebrem; c) część majątku Jagnieszczyce z exdywizyi wydzielona w słonimskim powiecie położona, zawierająca w sobie 19 włok, 17 morgow i 48 prentow ziemi; 16 włościańskich dymow; 35 mężkiey i 25 żeńskiey płci dusz; przynoszący rocznego dochodu 558 rubli 90 kopiejek srebrem; zatem życzący kupić takowe majątki zechcą przybydź dla targow do Gubernialnego Rządu z gotowemi pieniędzmi na terminy, 1szy 27, 2gi 28 apryla, a 3ci i ostateczny 7 maja teraźnieyszego 1826 roku. Dnia 5 stycznia 1826 roku.

Sekretarz Tadeusz Afanasowicz.
Stołu Naczelnik Jan Sobolewski.

---

1. Sąd Taxatorsko - Exdywizorski dekretem Sądu Ziemskiego Słonimskiego w dniu 19 junii 1824 roku zapadłym, na rozdział między wierzycieli majątku Horotwik i Wołczowyjow alias Mieronima i wszelkiego funduszu W. Dominika Jurjewicza Chor. b. woysk polskich w powiecie Słonimskim gubernii Litewsko Grodzieńskiey położonego, przeznaczony, po załatwieniu in fundo czynnościow, oczewistą rozprawę poprzedzających, sądy swoje do dnia 5 februarii 1826 roku odroczył, o jakowym ostatecznym zjeździe w skutek wyż wzmienioney remissy, strony interessujące przez ninieyszą awizacyą zawiadamiając, że na nieprzychodzące strony amissyą zapisze, ostrzega. Dat 1825 r. 9bra 28 dnia.

Prezydent Grodzki Słonimski Exdywizor Antoni Swieżyński.

Sędzia Ziem. Słonim. i Exdywizor Ignacy Rahoza.

Pisarz Ziemski Słonim. Leopold Łagiewnicki Exdywizor.

Rejent Ignacy Nielubowicz.

---

1. Skutkiem rezolucyi uprzedniey Sąd Ziemski Trocki postanowił sprawę nieletniego Sieńkiewicza z wierzycielami jego oyca wziąść w dniu 15 grudnia przeszłego roku do namowy, lecz że przeznaczona licytacya wszelkiey ruchomości po zeszłym Sieńkiewiczu w tym czasie dla zaszłych trudności ukończoną bydź nie mogła, dopiero więc po załatwieniu jey zupełnem, Sąd niniejszy zawiadamia, iż sprawę na dniu 28 idącego miesiąca weźmie do namowy; przed jakowym terminem aby interessowane strony pretensyi swoje jawiły, pod warunkiem nieuchronney amissyi, ostrzega.

Andrzey Podbereski Sędzia Ziemski Trocki.
Leonard Zyliński Sędzia Ziem. Trocki.
Adam Strawiński Pisarz Ziem. Trocki.

---

3. Podaje się do publiczney wiadomości przez Gazetę Kuryera Litewskiego, ażeby Urodzony Antoni i Stanisław Jachimowiczowie synowie Dominika rodzące się z Katarzyny Bronikowskiey a teraźn. b. Sędziney Grodzkiey Kobryns. Zadarnowskiey, na których spada sukcessya półtrzecia chłopa, i połowa pustki chłopskiey, gdzieby się nieznaydywali, raczyli dla odebrania takowych przybydź w gubernią Grodzieńską w powiat Prużański do folwarku Paprotney. Datt. 1825 roku decembra 17 dnia.

Józef Zadarnowski.

Wolno drukować dnia 2 stycznia 1826 roku. Radca Stanu i Cenzor Ignacy Reszka.

---

2. W skutek rozporządzenia w Sądzie Głównym Wileńskim Departamentu 2go na d. 5 januaryi idącego 1826 uczynionego, zamieszcza się w gazecie Kuryera Litew., uwiadomienie, że po ukończoney sprawie konkursowey kredytorow i pretensorow Wojewodzica Antoniego Prozora dopiero w kontynuacyi i przewodztwie będącey, weźmie się wraz sprawa do rozbioru rokiem zawiłym po exdywizyi majątku Podbrzezia zeszłego Adama Ciechanowieckiego w roku 1824 februaryi 16 dnia byłey za apellacyami od stron procedujących do Departamentu przeniesiona i w odkładzie od 23 septembra tegoż 1824 zostająca. 1826 roku januaryi 5 dnia. Sekretarz Sądu Głów. Tytularny Radca Dobrzański.

---

2 Dworzańska Powiatu Brasławskiego Opieka celem nayrychleyszego uzyskania remanentow liczących się na majątkach w świedzy tey Opieki będących, rezolucyą dnia 9 teraźnieyszego miesiąca decembra nastałą, też majątki, a mianowicie: położone w Powiecie Brasławskim schedy po Exdywizyi obywatela Hryncewicza, schedy po Exdywizyi majątku Kazimierzowa, schedy po exdywizyi majątku Kozaczyzny, folwark Karolin, oraz majątki Grafini Manuziney Belmont i Opsa z attynenciami postanowiła wypuscic z publiczney licytacyi w arędę i na tęż licytacyą termina w dniach 7, 8 i 9, a na przetargi 15, 16 i 17 miesiąca januaryi następującego 1826 roku naznaczyła przeto życzących uczęstniczyć w takowey licytacyi wzywa niniejszym, ażeby na wyrażone termina do Miasta Powiatowego Widz do Kancellaryi Dworzańskiey Brasławskiey jawić się raczyli, gdzie każdy o stanie tych majątków i warunkach kontraktow poinformowanym zostanie. 1825 roku xbra 11 dnia.

Prezes Opieki Marszałek Brasławski i Kawaler: Michał Wawrzecki.

	Czas obserwacyi.	Wysokość Barom.	Wys. Ther. Réau.	W i a t r y.	Odmiana w powiet.
Obserwacye meteorologiczne.	d. 9 godz. $7\frac{3}{4}$ z rana	28 cal. 0,7 lin.	— 19,5 stopni.	Wschodni.	Pogoda.
	d. 10 — — —	28 — 0,2 —	— 21,5 — —	Wschodni.	Mgła.
	d. 11 — — —	28 — 0,0 —	— 20 — —	Wschodni.	Mgła.